

Søndag Septuagesima

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus

Jesus sagde: ”Himmeriget ligner en vingårdsejer, der tidligt om morgenen gik ud for at leje arbejdere til sin vingård. Da han var blevet enig med dem om en dagløn på en denar, sendte han dem hen i sin vingård. Ved den tredje time gik han ud og så nogle andre stå ledige på torvet, og han sagde til dem: Gå I også hen i min vingård, så skal jeg betale, hvad I har ret til. De gik derhen. Igen ved den sjette og den niende time gik han ud og gjorde det samme. Ved den ellefte time gik han derhen og fandt endnu nogle stående dér, og han spurgte dem: Hvorfor har I stået ledige her hele dagen? De svarede ham: Fordi ingen har lejet os. Han sagde til dem: Gå I også hen i min vingård. Da det blev aften, sagde vingårdens ejer til sin forvalter: Kald arbejderne sammen og betal dem deres løn, men sådan, at du begynder med de sidste og ender med de første. Og de, der var blevet lejet i den ellefte time, kom og fik hver en denar. Da de første kom, troede de, at de ville få mere;

men også de fik hver en denar. Da de fik den, gav de ondt af sig over for vingårdsejeren og sagde: De sidste dér har kun arbejdet én time, og du har stillet dem lige med os, der har båret dagens byrde og hede. Men han sagde til en af dem: Min ven, jeg gør dig ikke uret. Blev du ikke enig med mig om en denar? Tag det, der er dit, og gå! Jeg vil give den sidste her det samme som dig. Eller har jeg ikke lov til at gøre, hvad jeg vil, med det, der er mit? Eller er dit øje ondt, fordi jeg er god? Sådan skal de sidste blive de første, og de første de sidste.”

Prædiken

Retfærdighed

Dette højt besungne ord, som vi har en instinktiv fornemmelse for. Særligt når nogen behandles uretfærdigt – når uskyldige mennesker lider, når Egon Olsens geniale røverier mod samfundets virkelige skurke mislykkes, når SAS-ledelsen tildeler sig selv store bonusordninger, mens arbejderne i koncernen går ned i løn, når grækerne tilsviner Angela Merkel, der donerede størstedelen af de

1300 milliarder, der skulle rede landet fra bankerot, når der sparkes på manden, der allerede ligger ned, når Kain slår sin bror Abel ihjel!

Retfærdighed. Vi har en instinktiv fornemmelse for retfærdighed, og vi reagerer kraftig imod uretfærdighed.

Var det retfærdigt? Det spørgsmål må man stille sig efter at have læst dagens evangelietekst.

Da jeg i mit første studieår skulle til latineksamen, gjorde jeg mig meget umage. Det var en halv times mundtlig eksamen med en halv times forberedelse. Vi skulle oversætte en tekst og lave en grammatisk analyse. Teksterne havde vi allerede læst i undervisningen. Jeg forberedte mig meget godt, jeg havde læst alle tekster grundigt, og jeg havde været ved næsten alle timer og taget noter, så med noter og en halv times forberedelse, kunne det jo kun gå godt. Men jeg manglede en tredjedel af en enkelt tekst – som jeg aldrig havde læst. Aftenen inden eksamen besluttede jeg mig for, at det var bedre at slappe af, tænke på noget andet og få noget søvn, end at gennemgå den sidste tredjedel af den sidste tekst.

I kan nok regne ud, hvor det her bærer hen: Jo, jeg trak selvfølgelig den sidste tredjedel af den pågældende tekst, et tekststykke fra det middelalderlige digt, Carmina Burana. Med en halv times forberedelse kunne jeg nå en del, jeg fik det oversat og til eksaminationen gik det helt hæderligt: jeg fik ni. Men jeg var skuffet, for hvad kunne jeg ikke ha' fået, hvis jeg havde trukket en anden tekst!

Efter min eksamen ringede en god ven og studiekammerat. Han havde brugt de sidste tre uger på at spille beachvolleyball, og han var aldeles uforberedt til latineksamen, så han spurgte, om jeg kunne hjælpe. Han kom forbi, fik mine noter – plus mine eksamensnoter, og jeg forklarede ham teksten. Han trak det samme tekststykke – og han fik ni.

Var det retfærdigt? Jeg synes det faktisk ik'.

Eller jeg kan også spørge på en anden måde: Tror I, jeg var glad på min vens vegne – eller bitter på mine egne vegne?

Enkelte bedrevidende mennesker ville måske sige, at med al den bitterhed fokuserer jeg på, at glasset er halvt

tomt frem for halvt fyldt; og måske burde jeg ændre mit perspektiv på sagen og antage en mere positiv position: glæde mig over min vens held – og glæde mig endnu mere over, at kommende semesters kirkehistorie blev så meget lettere for mig!!

Men for mig at se er det ikke så simpelt som et nyt perspektiv på sagen. For det handler om retfærdighed. Det handler om, at min personlige retfærdighedsfølelse blev krænket. Jeg har nemlig en umiddelbar fornemmelse af, at lønnen skal svare til det arbejde, jeg har udført. Og jeg afgør om det er rimeligt ved at sammenligne med andre: Hvor meget har de arbejdet, og hvor stor er lønnen eller hvor høj en karakter har de fået?

Jeg ser hurtigt, at noget ikke stemmer: Jeg arbejdede hårdere, jeg havde bedre styr på sagerne, alligevel får vi den samme karakter! Og så er min lille fortælling blot en banal og ligegyldig erfaring. Den er ikke noget at blive ophidset over. Den har måske nok vakt bestemte følelser og afsløret min egoistiske fornemmelse for retfærdighed,

men først og fremmest tjener den som eksempelfortælling til noget, der er meget større og meget mere alvorligt.

For når jeg kigger ud i verden, så er der meget uretfærdighed. Og det er lige til at blive ophidset over. Lige løn for lige arbejde er ikke en gang tilnærmelsesvist indført i et retssamfund som det danske – og da slet ikke på globalt plan. Den værdi vi sætter på et stykke udført arbejde, afhænger i høj grad af, hvor mange penge der er i skidtet. Mange steder knokler mennesker dag og nat, og alligevel har de knap nok til livets opretholdelse.

Nej! Det er ikke retfærdigt! Og jo! Vi bør gøre noget ved det!!!! Fordi vi er kirken, og vi er Guds rige på jord! Og vi skal, med Guds hjælp, gøre hvad vi kan, for at alle mennesker blir behandlet retfærdigt. Ikke retfærdigt i menneskers øjne, men i Guds øjne, hvor alle mennesker er lige dyrebare. Vi skal omslutte enhver med den samme betingelsesløse kærlighed, som Kristus har vist os, og som vi erfarer i dåben. Vi er alle ligeværdige medlemmer i Guds rige – også selvom nogen af os står tættere på alteret. Vi

er kirken, og vi har den opgave, at lade alle erfare Guds retfærdighed og kærlighed.

Det lyder højstemt. Men det er en dyb kritik af menneskets selvhøjtidelighed, selvtilstrækkelighed og selvgodhed: Min ven, siger vingårdsejeren, jeg gør dig ikke uret. Blev du ikke enig med mig om en denar? Tag det, der er dit, og gå! Jeg vil give den sidste her det samme som dig. Eller har jeg ikke lov til at gøre, hvad jeg vil, med det, der er mit? Eller er dit øje ondt, fordi jeg er god?

Er dit øje ondt, fordi jeg er god?

Vi kan godt sige alle de rigtige ting – særligt i kirken: støtte op om sociale tiltag, diakonalt arbejde, kritisere misbrug af mennesker og undertrykkelse, gå ind for fairtrade, fadderskabsbørn og eftergivelse af u-landenes gæld. Og alt det arbejde giver selvfølgelig god mening i arbejdet for en mere retfærdig verden, hvor mennesker lever værdige liv.

Men vi kan nok ikke sige os fri fra at føle os vigtigere end de nytilkomne. Vi kan ikke sige os fri fra at forestille os, at vi har mere ret til Guds nåde, fordi vi går i kirke hver

søndag og giver flere penge til Folkekirkens Nødhjælp. Men der er to helt klare budskaber i lignelsen om arbejderne i vingården: I Guds rige er alle lige meget med og acceptér de vilkår! Eller sagt på moderne dansk: Alle har ret til et fedt køkken – *get over it!*

Evangelieteksten giver os ingen løsning på verdens problemer. Den fortæller os i stedet, hvordan Gud forholder sig til hvert enkelt menneske: Næmlig som søgende. Utrættelig går vingårdsejeren til torvet, ved den tredje, sjette og niende time, endda ved den ellefte time, hvor det knap betaler sig at gå til arbejdet. Her møder han dem, som ingen andre har tilbudt arbejde, og selvfølgelig har de også en plads i Guds rige.

Og derfor giver det mening at købe fairtrade, at støtte fattige børn i Bangladesh og at eftergive u-landenes gæld – kort sagt at modarbejde verdens uretfærdighed, for det handler om den utrættelige søgen efter værdighed og ligestilling. Alle vi er kirken, vi er alle Guds rige på jord, og i Guds rige handler det om at være med, om at være en del

af fællesskabet, og acceptere, at det fællesskab er åbent for alle Guds børn.